

Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“

Projekty musia spĺňať legislatívu v oblasti energetiky, klímy a životného prostredia, legislatívu v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej ako „EIA“), a zároveň musia byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. V zmysle tejto zásady musí projekt podporený z prostriedkov mechanizmu výrazne prispievať k zmierneniu zmeny klímy a nesmie výrazne narušiť žiaden z environmentálnych cieľov¹ uvedených v čl. 17 nariadenia 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií (tzv. nariadenie o taxonómii²).

Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“ pre zariadenia na výrobu elektriny z OZE:

I. Výroba elektriny pomocou solárnej fotovoltaickej technológie
a) Adaptácia na zmenu klímy: Súlad s týmto cieľom sa zabezpečí prostredníctvom proporcionálneho posúdenia klimatických rizík, resp. pre projekty nad 10 mil. EUR ³ posúdenia zraniteľnosti voči zmene klímy a klimatických rizík. Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa: Splnenie požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. ⁴
b) Prechod na obehové hospodárstvo, predchádzanie vzniku odpadu a recyklácia: Projekt musí byť v súlade s programom odpadového hospodárstva SR a programom odpadového hospodárstva kraja, v ktorom sa zariadenie bude nachádzať, programom predchádzania vzniku odpadov, ako aj hierarchiou odpadového hospodárstva podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch ⁵ . V rámci efektívneho nakladania so zdrojmi sa očakáva životnosť FV panelov aspoň 20 rokov a meničov napätia aspoň 10 rokov . Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa: Splnenie požiadaviek na súlad projektu s kritériom obehového hospodárstva je posudzované v rámci požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. (Príloha 5. k danému zákonu, hodnotenie BII. 3 – Údaje o odpadoch – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi). Splnenie podmienky životnosti FV panelov a meničov napätia je potrebné preukázať certifikátom oprávneného výrobcu overeným národnou certifikačnou autoritou alebo certifikačnou autoritou iného členského štátu Európskej únie.
c) Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov: V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa uskutoční vhodné posúdenie súladu s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a zákonom č. 24/2006 Z. z. a v prípade potreby sa prijímú potrebné zmierňujúce opatrenia. Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa: Splnenie požiadaviek zákona č. 543/2002 Z. z. a zákona č. 24/2006 Z. z. Podmienka, že pozemok, na ktorom sa plánuje v rámci realizácie projektu umiestniť zariadenie na priamu výrobu elektriny zo slnečnej energie, nesmie byť ku dňu uzavretia výzvy poľnohospodárskym druhom pozemku, sa preukazuje čestným vyhlásením

¹ Adaptácia k zmene klímy; udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov; prechod na obehové hospodárstvo; prevencia a kontrola znečisťovania; ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.

² Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13 – 43).

³ Hodnotou 10 mil. EUR sa rozumejú celkové investičné výdavky určené na inštaláciu/výstavbu nového zariadenia na výrobu elektriny z OZE podľa tejto výzvy.

⁴ Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁵ Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

v žiadosti a overuje prostredníctvom dostupných údajov evidovaných na internetovom portáli Katastra nehnuteľností (<https://kataster.skgeodesy.sk/eskn-portal/>) a Geoportálu (geoportal.sk).

II. Výroba elektriny z veternej energie

a) Adaptácia na zmenu klímy:

Súlad s týmto cieľom sa zabezpečí prostredníctvom proporcionálneho posúdenia klimatických rizík, resp. pre projekty nad 10 mil. EUR⁶ posúdenia zraniteľnosti voči zmene klímy a klimatických rizík.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

b) Prechod na obehové hospodárstvo, predchádzanie vzniku odpadu a recyklácia:

Projekt musí byť v súlade s programom odpadového hospodárstva SR a relevantným programom odpadového hospodárstva kraja, v ktorom sa zariadenie bude nachádzať, programom predchádzania vzniku odpadov, ako aj hierarchiou odpadového hospodárstva podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. V rámci efektívneho nakladania so zdrojmi sa očakáva **životnosť zariadenia aspoň 15 rokov**.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie požiadaviek na súlad projektu s obehovým hospodárstvom je posudzované v rámci požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. (Príloha č. 5. k danému zákonu, hodnotenie BII. 3 – Údaje o odpadoch – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi). Splnenie podmienky životnosti zariadenia je potrebné preukázať certifikátom oprávneného výrobcu overeným národnou certifikačnou autoritou alebo certifikačnou autoritou iného členského štátu Európskej únie.

c) Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov:

V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa v prípade potreby uskutoční vhodné posúdenie súladu s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a zákonom č. 24/2006 Z. z. a prijímú sa potrebné zmierňujúce opatrenia.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie a zabezpečením súladu so zákonom č. 543/2002 Z. z. a prijatím potrebných zmierňujúcich opatrení. Posudzovanie sa vykoná v súlade s Prílohou č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z., CII. 8 – komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia - chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

III. Výroba elektriny z geotermálnej energie

a) Zmiernenie zmeny klímy:

Zariadenie musí znižovať emisie skleníkových plynov počas životného cyklu, ktoré sú v prípade výroby elektriny z geotermálnej energie nižšie ako 100 g ekvivalentu CO₂/kWh.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať predložením projektovej dokumentácie, resp. technickej špecifikácie projektu. V priebehu životného cyklu zariadenia kontroluje splnenie tejto požiadavky nezávislá tretia strana a realizátor projektu informuje počas doby udržateľnosti projektu o plnení MH SR.

b) Adaptácia na zmenu klímy:

⁶ Hodnotou 10 mil. EUR sa rozumejú celkové investičné výdavky určené na inštaláciu/výstavbu nového zariadenia na výrobu elektriny z OZE podľa tejto výzvy.

Súlad s týmto cieľom sa zabezpečí prostredníctvom proporcionálneho posúdenia klimatických rizík, resp. pre projekty nad 10 mil. EUR⁷ posúdenia zraniteľnosti voči zmene klímy a klimatických rizík.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné zabezpečiť vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie v súlade s požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z.

c) Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov:

Riziká zhoršovania životného prostredia súvisiace so zachovaním kvality vody a predchádzaním vodnému stresu budú identifikované a adresované s cieľom dosiahnutia dobrého stavu vody a dobrého ekologického potenciálu, ako je definované v článku 2, bodoch 22 a 23 nariadenia 2020/852 o taxonómii, v súlade s rámcovou smernicou o vodách 2000/60/ES⁸ a zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách⁹, pre potenciálne ovplyvnený vodný útvar alebo útvary po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z., ktoré zahŕňa posúdenie súladu s požiadavkami stanovenými v rámcovej smernici o vodách a zákone o vodách.

d) Prevenia a kontrola znečisťovania:

V prípade prevádzky geotermálnych energetických systémov s vysokou entalpiou sú zavedené primerané systémy znižovania a obmedzovania vzniku emisií, aby sa nebrzdilo dosahovanie limitných hodnôt kvality ovzdušia podľa zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia¹⁰.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. a prijatím potrebných zmierňujúcich opatrení.

e) Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov:

V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa v prípade potreby uskutoční vhodné posúdenie súladu s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a zákonom č. 24/2006 Z. z. a prijímú sa potrebné zmierňujúce opatrenia.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie a zabezpečením súladu so zákonom č. 543/2002 Z. z. a prijatím potrebných zmierňujúcich opatrení. Posudzovanie sa vykoná v súlade s Prílohou č. 5, CII. 8 – komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia - chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

IV. Výroba elektriny z bioenergie (biomasy, bioplynu alebo biokvapalín, okrem výroby elektriny zmiešavaním obnoviteľných palív s bioplynom alebo biokvapalinami)

a) Zmiernenie zmeny klímy:

⁷ Hodnotou 10 mil. EUR sa rozumejú celkové investičné výdavky určené na inštaláciu/výstavbu nového zariadenia na výrobu elektriny z OZE podľa tejto výzvy.

⁸ Smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva.

⁹ Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

¹⁰ Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov.

Vyžaduje sa, aby zariadenia využívajúce biomasu dosahovali úsporu emisií skleníkových plynov na úrovni aspoň 80 % v porovnaní s porovnateľným fosílnym palivom podľa metodiky úspory skleníkových plynov uvedenej v prílohe VI k smernici 2018/2001¹¹ o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov a aby boli v súlade s kritériami udržateľnosti podľa článku 29 uvedenej smernice.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Plnenie stanovených povinností, pokiaľ ide o kritérium udržateľnosti a úspory emisií počas prevádzky zariadenia kontrolovaných podľa ustanovení uvedenej smernice a príslušných ustanovení platnej národnej legislatívy v oblasti energetiky a životného prostredia (zákon č. 309/2009 o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby¹²).

b) Adaptácia na zmenu klímy:

Súlad s týmto cieľom sa zabezpečí prostredníctvom proporcionálneho posúdenia klimatických rizík, resp. pre projekty nad 10 mil. EUR¹³ posúdenia zraniteľnosti voči zmene klímy a klimatických rizík.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

c) Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov:

V súvislosti s konaním o posúdení vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. sa v prípade potreby vykonajú požadované zmierňujúce a kompenzačné opatrenia na vyriešenie prípadných zistených rizík za účelom zabezpečenia ochrany vôd.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie (hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti - vplyvy na pôdu, napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia) a prijatím potrebných zmierňujúcich a kompenzačných opatrení.

d) Prevenia a kontrola znečisťovania:

- V prípade zariadení patriacich do rozsahu pôsobnosti smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách¹⁴ sú emisie v rámci rozsahov úrovní znečisťovania súvisiacich s najlepšimi dostupnými technikami alebo nižšie ako tieto rozsahy stanovené v najnovších relevantných záveroch o najlepších dostupných technikách vrátane záverov o najlepších dostupných technikách pre veľké spaľovacie zariadenia. Nevyskytujú sa žiadne významné medzizložkové účinky. Prevenia a kontrola znečisťovania sa zabezpečuje prostredníctvom relevantnej národnej právnej úpravy: zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii¹⁵, zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší¹⁶ a zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách.
- V prípade spaľovacích zariadení s tepelným príkonom vyšším ako 1 MW, ale nižším ako prahové hodnoty, ktoré si vyžadujú uplatnenie záverov o najlepších dostupných technikách pre veľké spaľovacie zariadenia, emisie nedosahujú úrovne emisných limitov stanovených v zákone č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a vyhláske Ministerstva životného prostredia SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.
- V prípade elektrární v zónach alebo častiach zón, ktoré nespĺňajú limitné hodnoty kvality ovzdušia stanovené zákonom o ovzduší a vyhláškou č. 244/2016 Z. z. Ministerstva životného prostredia SR o kvalite ovzdušia,

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov.

¹² Zákon č. 309/2009 o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹³ Hodnotou 10 mil. EUR sa rozumejú celkové investičné výdavky určené na inštaláciu/výstavbu nového zariadenia na výrobu elektriny z OZE podľa tejto výzvy.

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia).

¹⁵ Zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁶ Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov.

sa vykonajú opatrenia na zníženie úrovni emisií berúc do úvahy výsledky výmeny informácií, ktoré zverejňuje Európska komisia podľa článku 6, odsekov 9 a 10 smernice 2015/2193 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia¹⁷.

- V prípade anaeróbnej digescie organického materiálu spĺňa vyrobený digestát používaný ako hnojivo alebo zúrodňujúca látka, a to buď priamo, alebo po kompostovaní, prípadne inom ošetrení, požiadavky na materiály na hnojenie stanovené v kategóriách komponentných materiálov 4 a 5 z Prílohy II k nariadeniu 2019/1009¹⁸ alebo v relevantných vnútroštátnych predpisoch o produktoch na hnojenie alebo zúrodňujúcich látkach na poľnohospodárske použitie.
- V prípade zariadení na anaeróbnu digesciu, ktoré spracúvajú viac ako 100 t denne, sú emisie do ovzdušia a vody v rámci rozsahov úrovni znečisťovania súvisiacich s najlepšimi dostupnými technikami alebo nižšie ako tieto rozsahy stanovené pre anaeróbnu úpravu odpadu v najnovších relevantných záveroch o najlepších dostupných technikách vrátane záverov o najlepších dostupných technikách pri spracovaní odpadu.
- Nevyskytujú sa žiadne významné medzizložkové účinky.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. (údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia - ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií; hodnotenie vplyvov na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)).

e) Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov:

V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa v prípade potreby uskutoční vhodné posúdenie a na jeho základe sa vykonajú potrebné zmierňujúce opatrenia.

Spôsob preukázania podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie tejto podmienky je potrebné preukázať vykonaným posúdením vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. a prijatím potrebných zmierňujúcich opatrení. Posúdenie sa vykoná v súlade s Prílohou č. 5 daného zákona, C II. 8 – komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia - chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“ pre batériové systémy:

Uskladňovanie elektriny – batériové systémy

1. Adaptácia na zmenu klímy:

Súlad s týmto cieľom sa v prípade potreby zabezpečí prostredníctvom proporcionálneho posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Pre splnenie tejto podmienky je potrebné postupovať v súlade požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie¹⁹.

2. Prechod na obehové hospodárstvo:

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2193 z 25. novembra 2015 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia zo stredne veľkých spaľovacích zariadení.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu.

¹⁹ Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Minimálna životnosť zariadenia na uskladňovanie elektriny z OZE (batériový systém) musí byť minimálne 8 rokov od začiatku prevádzky (deň vydania odovzdávacieho protokolu z funkčnej skúšky dodávateľom) alebo batériový systém musí dosiahnuť minimálne 4000 nabíjacích cyklov. Na konci životnosti zariadenia na uskladňovanie elektriny z OZE musí byť zabezpečený súlad s hierarchiou obehového hospodárstva podľa § 14 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, pričom sa zabezpečí maximálne zhodnotenie alebo recyklácia materiálu.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Splnenie podmienky minimálnej životnosti zariadenia je potrebné preukázať certifikátom oprávneného výrobcu spôsobom a v lehote stanovenej v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

3. Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov:

Súlad s týmto cieľom sa v prípade potreby zabezpečí vykonaním vhodných zmierňujúcich a kompenzačných opatrení. V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa v prípade potreby uskutoční posúdenie v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a na jeho základe sa vykonajú prípadné vhodné zmierňujúce opatrenia.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Pre splnenie tejto podmienky je potrebné postupovať v súlade požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.